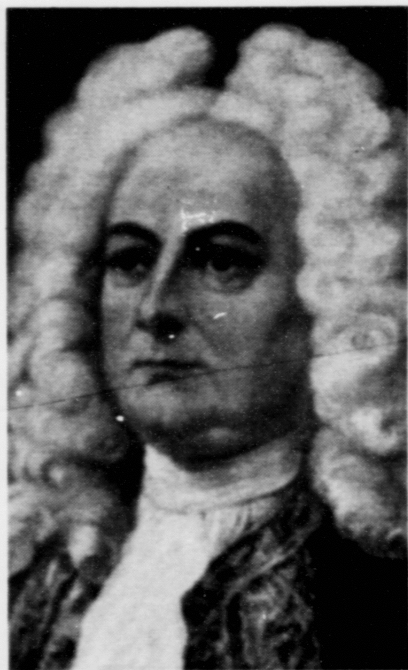

Händels Messias

í Fríðrikskirkjuni og í Vestur-
kirkjuni komandi vikuskiftið

Aftur í ár hefur Havnarkórið tikið stig til megnar tónleikaframförslu fram móti jólum og hessa ferð við dyggilíggum stuðli frá Vestmanna Sangkóri og einstökum sangarum úr øðrum kórum. Verkið er onki minni enn **Messias** eftir G. Fr. Händel, sum í meira enn hálvttríðja hundrað ár hefur havt sína serstöðu millum kirkjulígg tónverk, og sum á hvørjum ári, og tá helst um hessa tíð, ljómar í kirkjum og konserthallum um allan heim.

Lærarar í Føroya Musikk-skúla saman við øðrum framkomnum

føroyskum tónleikarum og við stuðli uttanfrá manna orkestríð. Solistar verða Maria Lafvesk-ans, sopran, og Grethe Rottbøll, alt, báðar úr Svøríki, føroyingurin Ernst Sondum Dalsgarð syngur tenorsolo, og bassur er danin Lars Thodberg Bertelsen, sum Havnarkórið áður hefur havt gott samarbeiði við.

Dirigentur er svín **Roland Haraldson**.

Framförsur verða í **Fríðrikskirkjuni** leygarkvöldið 30. november kl. 19.00 og í **Vesturkirkjuni** sunnudagin 1. desember kl. 16.00.

Frá PIZZARIA

Nýggjur og størri
matseðil!

Vinarliga bíleggjið
borð í góðari tíð.

Minnist til heimkoyringartilboðið!

PIZZARIA - Tlf. 18866

Viðmerking

Deildir og grunnar fara við øllum

Minni og minni kemur burtúr at fáast við bókaútgávu í Føroyum, tí tey stóru bókaútgevarafeløgini fara so at siga við øllum. Bókadeildin hjá Lærarafelagnum fær 1,2 mió. kr. árliga og Mentunargrunnur Føroya Løgtings 1,3 mió. kr., tvs. eitt einstakt privatforlag hjá ríkasta felag í landinum, Lærarafelagnum, fær næstan líka nógv sum øll tann føroyska mentanin fær í stuðli tilsamans.

Hetta kann ikki vera rætt, og hetta má broytast, so alt bókavirksemi hjá teim smáu forløgnum ikki stöðgar upp

Tað kundi verið so mangt at trivið í viðvíkjandi føroyska mentunarpolitikkinum, men tað tykist ikki sum vert er at gera nakrar viðmerkingar, tí tað gongur alt sum harragud vei, og tó at øll rópa og geylað í holið á hvør øðrum um størri játanir á bæði einum og øðrum øki, so hendir einki, ið hvussu so er ikki tann positiva vegin.

Vit kunnu bara taka eitt dømi, har einki er gjørt nakað við, annað enn, at minka um eina játan, tó at flein og fleiri eta av henni:

Á hvørjum ári rindar Landsbókasavnið tað sokallaða **bókasavns-gjaldið** og hetta gjald verður roknað eftir, hvussu nógv titlar hvør einstakur rithøvundur hevur av bókum á bókasavninum. Hevur tú tvær bókur fært tú ávísar prosentupphædd av samlaðu játtanini á figgjarlógini sum er knappar 700.000 krónur. Og jú fleiri titlar tú hevur, jú størri upphædd fært tú, og hetta **uttan mun til hvussu tjúkk bókin er**.

Ein tann barnabók við 300 orðum fær líka nógv sum ein tjúkk skaldsøga, ein **mærsteinur**, við 280.000 orðum.

Men hesum hava danir arbeitt við, tá ið tað visti seg at onkur barnabókahovundur fekk eina millión á hvørjum ári í bókasavns-gjaldi. Danir hava nú sett eitt hámark, so eingin rithovundur fær meiri enn 200.000 krónur, restin verður so flutt í Grunn, sum so játtar stuðul til bókaútgávu, soleiðis sum eg havi skilt tað.

Men í Føroyum er einki sum eitur hámark ella treytir.

Ein megatýðari av barnabókum fær tað sama sum ein virkin rithovundur við frumskaldskapi - tá fáa báðir fyrri titulin. Og tað sigur seg sjálv, at munur er á at týða eina **Flekk-bók** og skriva **Frænir eigur ormurin**.

Men tá tað kemur til gjalda bókasavns-gjaldið, er eingin munur á. Týðarin (ofta útgevarin) av eini tunnari barnabók, og høvundin av tjúkkari upprunaligari skaldsøgu fáa tað sama!

Nú havi eg ikki hugsað so nógv um, hvussu gjørt átti at verði, men tað hugsi eg lands-

bókavørðurin hevur ríkar stundir at seta seg við at finna fram til, so munur verður gjørdur á.

Og so til tað, sum eg upp-runaliga hevði hugsað um:

Hesi stóru útgevarafeløgini, t.d. Bókadeild Føroya Lærarafelags fekk heilar **970.000 kr.** í 1995 frá Føroya Landsstýri og kr. 92.000 til Barnablaðið. Henda deild gevur út 90 prosent av allari føroyskari barnabókaútgávu, stendur m.a. í bókini **Avmarkaður Marknaður**. Í 1995 gav BFL út 45 bókur og 8 barnablað. Og so sigur henda deild í hesi áður nevndu bók.

Velur landsstýrið at stuðla útgávu av barna- og ungdomsbókmentum í Føroyum, eru framtíðarvæðingar góðar, citat slutt.

Og hetta skilji eg væl.

Henda deild, sum fær so nógvan pening á Figgjarlógini í stuðli átti í størri mun at farið og **tryggja sær, at tað, sum verður givið út, er málsliga og innihaldsliga í lagi**, sum stendur í eini endamálsgrein.

Men vit eiga ikki at gloyma, at tað er business í at fáa so nógv titlar á Landsbókasavnið sum gjørligt.

Og eitt aftrat:

Bókadeildin hjá Lærarafelagnum er ikki nøgd við stuðulin úr landskassanum uppá milliónina, men tá hon gevur bókur út, leggur hon eisini í Mentunargrunn Føroya Løgtings eftir meiri pengum. Ósmæð og frekt, so tað forslær!

Og so er tað Skúlabóka-grunnurin, ið eisini fær sína stóru játan á figgjarlógini og gevur eitt ótal út árliga, og eg veit ikki, hvat eg skal siga um henda grunn, hvussu hann verður ríkin nú, men einaferð sat ein stóri har og keypti málningar og leigaði hýr-vognar í ólukkumál - alt við landskassans vælsigensli.

Hvussu stöðan er í dag, veit eg ikki, tá einki verður upplýst um henda grunn í so máta í tí tilfari eg havi um Skúlabóka-grunnin.

Hann er sera tigandi í bókini **Avmarkaður Marknaður**, hvat tí figgjarlaga viðvíkur, og tað er kanska eisini skilagott

av lögtingskvinnuni, sum nú stjórnar grunninum. Hon játtar jú til sín sjálvt!

Havi roynt at blaðið í mentunarbókini um bókasavns-gjaldið, hugt undir Landsbókasavninum, men har stendur ikki annað enn, at Landsbókasavnið tekur sær av hesum bókasavns-gjaldi. Einki verður sagt um, hvussu ætlanin er at gera í framtíðini við hesum gjaldi, tá tað bara minkar og rithøvundatalið bara økst, og øll eru farin at týða barna- og ungdomsbókur.

Landsstýrismaðurin í mentamállum, Sámuel Petur í Grund, segði í eini sjónvarps-sending um mentan, at landskassaríknur listafólkini høvdu fingið bræv um at 1996 var helst seinasta árið hesi listafólk fingi pening. Hetta var gleðiligt at hoyra, tí tá roknað er við, at Mentunargrunnur Føroya Løgtings fór at fáa hesar 320.000 krónur, ið hesi óproduktivu (nókur fá undantøk eru, sum eg áður havi nevnt) listafólk fáa til árar eru lagdar inn; men **nei**, stokkut var gleðin.

Hesar 320.000 krónur standa **eftir á figgjarlógini komandi ár**.

Og játanin til Mentunargrunnin er einki broytt, hon er tann sama, **1,3 mió. kr.** Og eg siggi eisini at felagið, **Føroya Fróðskaparfelag**, sum gav út Donsk-Føroysku orðabókina fær enn 250.000 krónur á figgjarlógini, hvat hesin peningur so verður játtaður til. Hetta er

eisini eitt privat felag!

Er orðabókin ikki útkom-in?

Væl eri eg vitandi um, at lætt er at finnast at, men her eru ítøkilig dømi sum mugu broytast, so eisini tey smáu forløgini fáa sømilig kor at virka undir, so vit ikki koma í somu støðu sum føroyska fiskivinnan og fáa **monopol-útgevarafelag**, sum vit eru komin væl áleiðis at fáa.

Hesi bæði áður nevndu útgevarafelag fáa fleiri milliónir krónur árliga á figgjarlógini í stuðli og djúka marknaðin undir í virðisleysum lesnaði úr øðrum londum, meðan okkara egni marknaður stöðgar upp, tí vit fáa ikki útgivið nakað, tá allir grunnar tømast av teim stóru útgevaradeildunum og grunnum.

Nú ivist eg onga løtu í at okkara fólkavaldur politikarar, tá ið teir siggja figgjarlógar-uppskotið fyrri 1997, fara at skilja, at tær milliónirnar sum standa á figgjarlógini til alt hetta ymiska, t.d. **múrín í Kirkjubø**, koma tí mest syndarliga partinum av mentanini í Føroyum til góða ístaðin fyrri, meðan alt svans og fjas verður dikið undir í stuðli, so tað forslær.

Á Mortansmessu
Ólavur í Beiti
rithøvundur